

W-kariste wallawalitsus.

Wana-Kariste.

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 19.

10. septembril 1938.

Nr. 19.

Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 6. septembri ringkiri nr. 3960 raamatu „Eesti rahvahariduse ja kultuuriala korralduse“ koolidele tarvilikuks ja kohustuslikuks raamatuks tunnustamise asjas.

Haridusministeeriumi 1938. a. 7. septembri ringkiri nr. 12 riigiasutiste ja -ettevõtete teenijate ja tööliste pensioni asjas.

Haridusmin. Kutseoskuse Osakonna ja Kooliosakonna 1938. a. 6. septembri ringkiri nr. 467 koolides tantsu õpetamise asjas.

Normaalkava tantsu õpetamiseks koolides.

Õppekodude järelevalvajate ja lähemate nõuandjate nimestik.

AMETLIK OSA.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1938 a. 6. septembri ringkiri nr. 3960 maa- ja linnakoolivalitsustele, valla- ja linnavalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja teistele kooliülalpidajaile ning koolide inspektoritele ja koolijuhatajaile raamatu „Eesti rahvahariduse ja kultuuriala korralduse“ koolidele tarvilikuks ja kohustuslikuks raamatuks tunnustamise asjas.

Haridusministeeriumi Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond teatab Teile, et Haridusminister s.a. 2. septembri otsusega Avalikkude algkoolide seaduse § 48, Keskkoolide seaduse § 25, Gümnaasiumide seaduse § 25 ja Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse § 66 põhjal tunnistas Riigi Trükikoja kirjastusel 1938 a. ilmunud raamatu „Eesti rahvahariduse ja kultuuriala korralduse“ tarvilikuks raamatuks igale algkoolile, keskkoolile, gümnaasiumile ja kutsekoolile ja tegi nende koolide ülalpidajaile sunduslikuks selle raamatu muretsemise igale koolile ühes eksemplaris.

Sellest Teile teatades palub HM Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond kooliülalpidajaid muretseda see raamat igale koolile ühes eksemplaris (koolides, mis töötavad ühe juhataja all, võib muretseda ka mitme kooli jaoks ühe eksemplari).

Raamatu nõutamise hõlbustamiseks on Haridusministeeriumi ja Riigi Trükikoja vahel saavutatud kokkulepe, et koolidele on selle raamatu hinnaks ühes saatekuludega 4 krooni 50 senti. Raamatu kättesaamise hõlbustamiseks saadab Riigi Trükikoda vallavalitsustele raamatu nende poolt ülalpeetavate

algkoolide arvu kohaselt postiga kätte, kuna aga teiste koolide jaoks tuleb kooliülalpidajatel raamat tellida Riigi Trükikojalt.

Saadud raamatute hinna palub HM Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond kooliülalpidajaid Riigi Trükikojale viivitamatult ära tasuda, kusjuures raamatu hinna võivad kooliülalpidaja asemel tasuda ka koolid nende kasutada olevaist summadest.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.
Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiiwet.

Haridusministeeriumi 1938. a. 7. septembri ringkiri nr. 12 Haridusministeeriumile alluvate riigiasutiste ja nende põllumajapidamiste juhatajaile ja valitsejaile riigiasutiste ja ettevõtete teenijate ja tööliste pensioni asjas.

Ühenduses Pensioni seaduse muutmise ja täiendamise seaduse (RT1938, 39, 360) kehtimahakkamisega teatab Teile Haridusministeerium Pensioni seaduse (RT 1936, 76, 619; 1938, 39, 360) ühtlaseks teostamiseks ja selle seaduse eeskirjade kohaldamise hõlbustamiseks juhtnööridena järgmist:

1. Pensioni seaduse § 1 p. 3 põhjal kuuluvad selle seaduse alla ka Haridusministeeriumile alluvate riigiasutiste põllumajapidamiste kui ka muude majapidamiste ametnikud ja vabateenijad, vaatamata sellele, kas nende ameti- või teenistuskohad on ette nähtud Riigi Teatajas väljakuulutatud ametnikkude või vabateenijate koosseisudes või töötavad nad nende majapidamiste suhtes kinnitatud erikoosseisudes ettenähtud teenistuskohadel või nende majapidamiste eelarve ja selle lisas tähendatud koosseisude alusel sõlmitud teenistuslepingute järgi.

Kuna Koolide põllumajapidamiste korraldamise seaduse (SK VI 1938, 1, 7) § 1 järgi põllumajapidamiste hulka kuuluvad ka põllumajanduslikud ettevõtted, siis on Pensioni seadus kehtiv ka nende ettevõtete ametnikkude ja vabateenijate suhtes.

2. Pensioni seaduse alla kuuluvad ministeeriumile alluvate riigiasutiste ja nende ettevõtete, seega ka koolide põllumajapidamiste ja põllumajanduslike ettevõtete töölised järgmistel alustel:

- a) alalistele või püsivatele töödele palgatud töölised selles seaduses tööliste suhtes ettenähtud pensioni ja abirahade kogu ulatuses;
- b) juhuslikele töödele palgatud töölised Pensioni seaduse § 3 põhjal ainult teenistustervisrikke-pension (§ 7 p. 3) ja § 8 p. 2 ettenähtud ühekordse toetusraha saamise suhtes, kusjuures nimet. seaduse § 3 järgi loetakse juhuslikuks tööks selle seaduse mõttes tööd, mis ei ole seotud asutise või ettevõtte alalise tegevusega, kui nende tööde kestus ei ületa kolme kuud.

3. Pensioni seaduse § 12 p. 1 põhjal maksavad pensionikapitalimaksu § 1 p. 3 ettenähtud riigiasutised ja ettevõtted nendelt pensioniõiguslike isikute palkadelt, mis tasutakse erieelarvete summadest (riigi eelarve summadest maksetavalt palgalt ei ole aga vaja seda maksu maksta). Arvestades seda tuleb nüüd pensionikapitalimaksu maksta ka koolide põllumajapidamistel nende teenistuses olevate ametnikkude, vabateenijate ja tööliste sellelt palgalt, mis maksetakse põllumajapidamiste summadest. Seda maksu tuleb aga maksta ainult alalistele või püsivatele töödele palgatud ametnikkude, vabateenijate ja tööliste (p. 2-a) palgalt, kuna aga juhuslikele töödele palgatud isikute pal-

galt ei ole vaja seda maksu tasuda. Samuti ei ole vaja maksta seda maksu nende isikute palgalt, kelle teenistus loetakse kõrvaltööks, kusjuures koolide põllumajapidamistes tuleb lugeda kõrvaltööks Pensioni seaduse mõttes koolijuhatajate tegevuse majapidamiste valitseja või ülemvalitseja ülesannete täitmise alal kui ka muu sellelaadiline tegevus.

4. Riigiasutiste ja -ettevõtete poolt maksmisele kuuluva pensionikapitalimaksu suurus on kindlaks määratud Vabariigi Valitsuse 1938. a. 25. mai otsusega (RT 1938, 53, 493) 6% peale isikute palgasummast, arvates 1. oktoobrist 1938 kuni 31. märtsini 1939, kuna edaspidise aja suhtes järgnevad uued vastavad otsused.

5. Haridusministeerium on otsustanud, et iga Haridusministeeriumile alluv asutis tasub p. 4 tähendatud pensionikapitalimaksu oma erisummadest (erieelarvete summadest). Selleks on vaja nende erisummade eelarvete ettepanekuis ette näha vastavad summad, milledest siis eelarvete kinnitamisel toimuks selle maksu tasumine. Kuna 1938/39. a. eelarvetes ei ole selleks summasid ette nähtud, siis on vaja selle maksu tasumiseks aja eest 1. oktoobrist 1938. a. kuni 31. märtsini 1939. a. esitada ministeeriumile ettepanekud erisummade eelarvete vastavalt muutmise ja täiendamise asjas.

6. Pensioni seaduse § 12 p. 2 põhjal maksavad pensionikapitalimaksu ka pensioniõiguslikud isikud. Arvestades seda kui ka nimet. seaduse § 1 ja 9 on kohustatud maksma pensionikapitalimaksu ka töölised. Seda maksu ei võeta aga juhuslikkudele töödele palgatud töolistelt. Samuti ei võeta seda maksu natuuras antavalt palgalt või palgaosalt, kui pensioniõigusliku isiku rahapalk on alla kahekümne krooni kuus. Ka ei maksa seda maksu isikud selle töö eest saadud palgalt, mis loetakse kõrvaltööks.

Natuuras maksetavalt palgalt või palgaosalt pensionikapitalimaksu mittevõtmine on aga kehtiv ainult selle pensionikapitalimaksu suhtes, mida maksavad pensioniõiguslikud isikud (§ 12 p. 2 ja § 13 p. 2), kuna aga asutised ja ettevõtted maksavad seda maksu ka natuuras antavalt palgalt või palgaosalt, mispärast on tarvilik natuuras antava palga või palgaosa rahalise väärtuse kindlaksmääramine kõigi pensioniõiguslike teenistukohtade suhtes.

Seega Pensioni seaduse ja selle alusel antud määruste järgi kujunevad pensionikapitalimaksu tasumisel kaheksugused palgasummad: a) asutised ja ettevõtted maksavad seda maksu käesolevate juhtnõuude kohaselt rahapalgalt ja natuuras antavalt palgalt; b) pensioniõiguslik isik maksab aga seda maksu rahapalgalt ja natuuras antavalt palgalt ainult siis, kui rahapalk on vähemalt 20 krooni kuus.

7. Pensioniõiguslikelt isikuilt võetava pensionikapitalimaksu suurus on kindlaks määratud Vabariigi Valitsuse 1936. a. 30. sept. otsuses pensioniõiguslikelt isikuilt võetava pensionikapitalimaksu suuruse kindlaks määramise kohta (RT 1936, 80, 649). Selle otsuse järgi on see maks 2% nende isikute palgast, arvates 1. oktoobrist 1936. a., millises suuruses tuleb võtta seda maksu ka pensioniõiguslikelt töolistelt.

8. Pensionikapitalimaksu võtmisel ja palga suuruse arvutamisel tuleb toimida täpselt Pensioni seaduse § 10—24 vastavate eeskirjade järgi.

9. Pensionikapitalimaksu tasumise ligem kord on ette nähtud Määruses pensionikapitali valitsemise, arvepidamise, pensionikapitalimaksude tasumise ja pensionide ning ühekordsete toetusrahade väljamaksmise korra kohta (RT 1936, 92, 730 ja 1938, 56, 537). Eriti täpselt ja õigel ajal on vaja täita selle määruse § 6, 7 ja 8 (RT 1938, 56, 537) eeskirju. Nende eeskirjade suhtes juhib

ministeerium asutiste juhatajate ja valitsejate tähelepanu sellele, et pensionikapitalimaks põllumajapidamiste ja muudest erisummadest palka saavate isikute suhtes kuulub tasumisele c. liigi järgi, s.o. oranz värvi sissemaksulehega, ja et nende pensioniõiguslike isikute, kellede palk tasutakse erisummadest, koosseisude ja palganormide kohta tuleb saata teateid Sotsiaalministeeriumi Tervishoiu ja Hoolekande Talitusele nimet. määruse § 8 järgi vastavate vormide kohaselt (vorm nr. 1 ja 2, RT 1936, 92, 730). Päeva- ja tükitöölise kohta teadete esitamisel tuleb silmas pidada eriti § 8 kolmanda lõike eeskirja (RT 1938, 56, 537).

10. Kui töölised on palgatud teenistusse aastalepingute alusel ja neile ei makseta palka igas kuus, vaid palga maksmine toimub pikemate kindlate ajavahemikkude järgi või ka ebaühtlaste ajavahemikkude järgi, siis on vaja jaotada iga töölise palk võrdsetesse osadesse kuude järgi ning pensionikapitalimaks kuulub tasumisele iga töölise selle jaotamise tulemusena saadud kuupalgalt ühtlastel alustel kuupalga alusel töötavate töolistega.

11. Pensioni seaduse § 22 järgi loetakse selle seaduse mõttes palgaks tasu rahas ja natuuras ühes alaliste lisatasudega, mida pensioniõiguslik isik saab oma pensioniõigusliku teenistuse eest, kusjuures sama paragrahvi kolmandas lõikes on loeteldud summade liigid, mis ei kuulu palga hulka. Sama seaduse § 23 järgi määratakse natuuras antava palga rahaline väärtus kindlaks iga pensioniõigusliku teenistuskoha jaoks.

Kuna põllumajapidamiste töölised valdavas enamuses, mõnes põllumajapidamises aga kõik, kui ka paljud ametnikud ja teenijad saavad osa palka natuuras, siis on vaja eriti nende põllumajapidamiste valitsejail täpselt täita kõiki eeskirju natuuras antava palga ja selle väärtuse määramise ning naturaalpalgalt pensionikapitalimaksu võtmise asjas. Ligemad eeskirjad sel alal on antud Määruses natuuras antava palga rahalise väärtuse kindlaksmääramise ja naturaalpalgalt pensionikapitalimaksu võtmise kohta (RT 1936, 102, 831). Peale selle määruse on vaja natuuras antava palga rahalise väärtuse kindlaksmääramisel arvestada veel järgmisi määrusi: 1) Riigiteenijate korteriraha normide määrus (RT 1935, 79, 678); 2) Juhtnöörid riigimajades riigiteenijate elukorterite üürihinna normeerimise kohta (RT 1928, 21, 109; 1931, 89, 663); 3) Juhtnöörid riigimajades riigiteenijate elukorterite kütte ja valgustuse hindamise kohta (RT 1928, 99, 603; 1932, 88, 679); 4) määruised ja korraldused keskmiste tulunormide kohta, mis on maksuma pandud Tulumaksu seaduse põhjal põllumajapidamistest saadud tulu kindlaksmääramiseks.

Haridusministeerium palub asutiste juhatajaid, arvestades vastavalt nende määruste eeskirju, koostada ettepanekud asutistes teenistuses olevate ametnikkude, teenijate ja töölise (kelle suhtes see seni on veel tegemata) naturaalpalga rahalise väärtuse suhtes iga pensioniõigusliku teenistuskoha jaoks (Pensioni seaduse § 23) kuu kohta ja esitada need allkirjutatult asutiste juhatajate poolt kahes eksemplaris kiires korras Haridusministeeriumile Määruse natuuras antava palga rahalise väärtuse kindlaksmääramise ja naturaalpalgalt pensionikapitalimaksu võtmise kohta (RT 1936, 102, 831) lisa antud vormi järgi.

Kuna riigiasutistel ja -ettevõtetel tuleb tasuda pensionikapitalimaksu ametnikkude, teenijate ja töölise kogu sellelt palgalt, mis neile maksetakse erieelarvete summadest (p. 3), seega ka natuuras maksetavalt palgalt, siis tuleb need ettepanekud esitada kõigi pensioniõiguslike teenistuskohade suhtes, vaatamata rahapalga suurusele.

12. Pensioni seaduse § 22 ja 23 järgi võetakse pensionikapitalimaksu (nagu juba tähendatud p. 11) ka natuuras antavalt palgalt või palgaosalt, kusjuures ligemad eeskirjad selles asjas on antud Määruses natuuras antava palga rahalise väärtuse kindlaksmääramise ja naturaalpalgalt pensionikapitalimaksu võtmise kohta (RT 1936, 102, 831).

Pensionide seaduse § 13 teise lõike p. 2 põhjal ei võeta aga pensionikapitalimaksu natuuras antavalt palgalt või palgaosalt, kui pensioniõigusliku isiku rahapalk on alla kahekümne krooni kuus. Seega kui ametniku, teenija või töölise rahapalk on alla 20 kr. kuus või aasta rahapalk arvatatuna kuude peale on alla 20 kr. iga kuu kohta, siis ei tule sellele ametnikul, teenijal või töölisel maksta pensionikapitalimaksu natuuras saadavalt palgalt või palgaosalt, vaid seda maksu tuleb sellele ametnikul, teenijal või töölisel arutada ja tasuda ainult tema rahapalgalt.

13. Kuna Pensionide seaduse põhjal antavaid määrusi võidakse edaspidi muuta ja pensionikapitalimaksude suhtes pannakse kehtima uusi maksunorme, siis palub Haridusministeerium asutiste juhatajaid ja majapidamiste valitsejaid tähele panna neid muudatusi ning uusi norme ja toimida nende kehtimatahakkamisest peale kooskõlas nende muudatustega ja uute normidega.

14. Käesolev ringkiri jõustub avaldamisega Haridusministeeriumi Teatajas. Samast ajast kaotab kehtivuse Haridusministeeriumi 1937. a. 4. jaanuari ringkiri nr. 12 riigiasutiste ja -ettevõtete teenijate ja töölise pensioni asjas (HMT 1 — 1937).

Haridusminister A. Jaakson.

Üldosakonna direktor A. Kurvits.

Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna ja Kooliosakonna 1938. a. 6. septembri ringkiri nr. 467 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrhuvuste kultuurvalitsustele ja riigi kesk- ning kõrgema astme koolide juhatajaile koolides tantsu õpetamise asjas.

Haridusministeeriumi Kutseoskuse ja Kooliosakond teatavad käesolevaga, et sel puhul, kui koolide vastavate klasside õpilastele õpetatakse kooli korraldusel ja järelevalvel väljaspool tunnikava ka tantsu, siis tuleb õpetamisel võtta aluseks Haridusministri eest Ministriabi poolt 2. septembril 1938. a. kinnitatud normaalkava tantsu õpetamiseks koolides.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kinnitan. 2. IX 38.

V. Päts,

Haridusministri eest
ministriabi.

Normaalkava tantsu õpetamiseks koolides.

(Käsitlemiseks on arvatud igal õppeaastal 20 tegelikku tundi).

9. õppeaastal (I aastal).

1. Algõpetus: kehahoiakud, alg- ja lähteasendid; jalgade alg- ja lähteasendid; kätehoied ja asendid; juhtimise ja liikumise reegleid tantsul, algteadmisi tantsu stiilõpetuses; harjutusi tantsu käiksammudes.

2. Põhi- ja koolitantse: sammupolka (polka šassee), liblikapolka (polka papiljon), hongroise (vengerka), uisutajate tants (pas de patineurs), viini valss, pas de quatre.
3. Moodsaid tantsu: quickstepp — 4 sammu, inglisisalss — 3 põhi- ja 2 liitsammu; tango — 4 sammu.
4. Eesti rahvatantse: kupparimuori, kaera-jaan, vingerpolka; üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse.
5. Seltskondlikud kombed ja käitumine (käsitlemiseks tarvidust mõõda vaheldumisi tantsu õpetamisega): kombeist, käitumisest ja nende tarvilikkusest üldse, tervitamisviise, esitlemisviise; käitumisest seltskonnas, koosviibimistel ja pidudel; kombeist ja käitumisest tantsul; käitumisest tänavail, sõidukeis ja mujal.

10. õppeaastal (II aastal).

1. Algõpetus: eelmise õppeaasta kava kordamine.
2. Põhi- ja koolitantse: eelmise õppeaasta kava kordamine; hüppepolka (polka tremblante), hiavatha, mignon, pas d'Espagne.
3. Moodsaid tantsu: eelmise õppeaasta kava kordamine, quick-stepp — 2 sammu juurde, tango — 1 samm juurde, inglisisalss — 1 samm juurde, fox-trott (salong — fox) — 4 sammu.
4. Eesti rahvatantse: eelmise õppeaasta kava kordamine; neljapaari (sepp), kiigadi-kaagadi, labajalavalss või mustjala madal.
5. Seltskondlikud kombed ja käitumine.

11. õppeaastal (III aastal).

1. Algõpetus: eelmisel aastal käsitletud küsimuste kordamine ja täiendamine.
2. Põhi- ja koolitantse: eelmiste õppeaastate kava kordamine; cracovienne, polonaise, valss-polonees, masurka.
3. Moodsaid tantsu: eelmiste õppeaastate kava kordamine; quick-stepp — 1 samm juurde, inglisisalss — 1 samm juurde, tango — 1 samm juurde, fox-trott — 1 samm juurde.
4. Eesti rahvatantse: eelmiste õppeaastate kava kordamine; viru valss, eideratas, kaara-simm, tuljak.
5. Seltskondlikud kombed ja käitumine.

12. õppeaastal (IV aastal).

1. Algõpetus: eelmiste õppeaastate kava kordamine, eriti tantsude stiili ja sammude tehnika alal.
2. Põhi- ja koolitantse: eelmiste õppeaastate kava kordamine ja tantsude tehniline viimistlemine, masurka põhisammude kordamine ja tuurid.

3. Moodsaid tantse: eelmiste õppeaastate kava kordamine, stiililine ja tehniline viimistlemine, igale tantsule üks liitsamm juurde, slow foxtrott — 5 sammu, hooaja uudistantse.
4. Eesti rahvatantse: õpitud tantsude kordamine.
5. Hõimrahvaste tantse: kaakuri (põhjapart) ja čšardaš.
6. Kombe- ja käitumisküsimusi.

Õppekodude järelevalvajate ja lähemate nõuandjate nimestik.

Õppekodude järelevalvajaiks ja lähemaiks nõuandjaiks on kinnitatud Haridusministeeriumi poolt järgmised Kodumajanduskoja eriteadlased ja nõuandjad ning kodumajanduslike koolide õppejõud:

1. Ülemaaliselt — Kodumajanduskoja peasekretär Hilda Ottenson ja Kodumajanduskoja nõunik Mari Kauri.
2. Maa õppekodudele ülemaaliselt — Eesti Maanaiste Keskseksi sekretär Erna Samariüütel.
3. Linna õppekodudele ülemaaliselt — Eesti Naisliidu kodumajandussekretär Alma Imakaevu.
4. Lähemaiks kohalikeks järelevalvajaiks-nõuandjaiks:
 - a) Viljandi- ja Pärnumaal — Kodumajanduskonsulent Alide Reinmaa;
 - b) Harju-, Lääne- ja Virumaal — Kodumajanduskonsulent Meta Mäekask;
 - c) Tartumaal — Kodumajanduskonsulent Elsa Lukk;
 - d) Valgamaal — Helme Kodunduskeskkooli õpetaja Meta Kaljas;
 - e) Tallinnas ja Nõmmel — Tallinna Kodumajanduskooli õpetaja Leida Nigol;
 - g) Tartus — Tartu Naisseltsi Kutsekooli juhataja Natalie Kalamees;
 - h) Narvas — Eesti Naisliidu nõuandja Anna Nõges.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Sekretäri eest L. Tint.

